

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Juanita Agirre Etxeberria

*Azpeitia,
Gipuzkoa*

Aurkibidea

Biografia

Juanita Agirre 1938. urtean jaio zen Lasao auzoko Badiolegi baserrian. Lehenengo eskola urteak Lasako auzo-eskolan egin zituen. Handik Enparan Gain aldeko baserri batera joan zen bizitzera familiarekin, eta urte batzuk geroago, berriz, Azpeitiko Eliz kalera joan ziren. Azpeitian, miseriakordian, egin zituen ikasketak. 13 urte inguru zituela ikasketak utzi eta anaiari baserriko lanetan laguntzen aritu zen. Gero, txapa-lantegi batean hasi zen lanean.

Zintak

AZP-077

- **Proiektua:** Azpeitiko Euskara Beka
- **Elkarrizketatzailea(k):** Frantsesena, Eñaut
- **Data:**
- **Iraupena:** 56 min
- **Euskarria:** DVD
- **Kodifikatzailea:** Oruesagasti, Ainitze

Pasarteak

1. Lasako eskola

- **Erref:** AZP-077/002
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:01:10. **Bukatu:** 00:04:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Azpeitiko Lasao auzoko Badiolegi baserrian jaio zen. Baserria eskolatik 2 kilometro ingurura zegoen, eta hara oinez joan ohi zen. Lasako eskolari buruz hitz egiten du. Negu partean bazkaria etxetik eraman ohi zuen. 30 ikasle inguruko eskola omen zen.

2. Sakamantekas-en kontuak

- **Erref:** AZP-077/003
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 00:04:00. **Bukatu:** 00:06:08

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

<p>Eskolatik etxera bidean inoren automobilean ez sartzeko esaten zioten. Sakamantekasen kontuak entzun eta beldurra izaten zuen. Eskolatik etxera bidean zer entretenimendu izaten zituzten aipatzen du; marrubiak biltzen, pilotan jolasten... aritzen ziren.</p>

3. Badiolegitik kalera

- **Erref:** AZP-077/004
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 00:06:08. **Bukatu:** 00:08:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea

Laburpena:

11 urte zituela Enparan Gaingo baserri batean egon zen bizitzen familia denbora batean. Handik Eliz kalera joan ziren. Behin Azpeitian bizi zela "mixikordira" joaten zen eskolara. Juanitarentzat aldaketa handia izan zen, eta ez zuen eskolara joateko gogorik izaten. Eskolara joan baino nahiago izaten zuten mendira loreak biltzera joan. Umetako kontuak aipatzen ditu.

4. Umetako jolasak

- **Erref:** AZP-077/005
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:08:14. **Bukatu:** 00:11:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

<p>Umetako jolasak aipatzen ditu: "arrakaskate"-n, kaniketan, sokadantzan, mozorroketan, tortoloxetan... Etxean ez zuen jostailurik izan.</p>

5. Umetako kontuak

- **Erref:** AZP-077/006
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:11:19. **Bukatu:** 00:12:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Erregetan zer opari jasotzen zuten azaltzen du. Neguan elurra egin zuelako eskolara joan gabe geratzen zirenean, txoriak harrapatzen aritzen zen anaia zaharrenarekin. Igandetan ez zen zinera joaten, baina asmatzen zuten nola entretenitu.

6. Ikasi nahi ez, eta baserrira lanera

- **Erref:** AZP-077/007
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:12:36. **Bukatu:** 00:14:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Baserría » Baserriko lanak
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

<p>13 urterekin utzi zuen eskola. Aurretik ere ez zen asko joaten eskolara, eta hori horrela, anaiaren baserrira lanera bidali zuten. Baserriko lanak aipatzen ditu; artoa eta garia lantzen zuten. Itulan ere aritzen zen.</p>

7. Jan kontuak

- **Erref:** AZP-077/009
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:15:04. **Bukatu:** 00:17:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Goizetan, baba gorria jan ohi zuten. Garbantzukak, berriz, igandetan jaten zituzten. Txerrikia ere jaten zuten. Juanitaren amak beheko suan egin ohi zituen taloak. Etxean ez zuten urik. Ganadu haragia noizean behin jaten zuten.

8. Bi eguneko ezteiak

- **Erref:** AZP-077/010
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:17:35. **Bukatu:** 00:19:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Sasoi batean, ezteiak bi eguneko ospakizunak izaten omen ziren. Anaia zaharrena baserrira ezkondu zeneko oroitzapenak kontatzen ditu Juanitak. Etxekoak, auzokoak eta lagunak biltzen ziren ezteietan.

9. Lixiba

- **Erref:** AZP-077/011

- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:19:02. **Bukatu:** 00:20:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

Laburpena:

Lixiba nola egiten zen azaltzen du. Juanitaren ama ibaira joan ohi zen lixiba egitera. Enparan Gainen bizi zirenean, berriz, baserri atarian zegoen askan garbitzen zituzten arropak.

10. Etxean egindako xaboia

- **Erref:** AZP-077/012
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:20:22. **Bukatu:** 00:21:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

Laburpena:

Juanitaren amak etxean egin ohi zuen xaboia txerri-gantza eta soda kaustikoarekin. Ez zen xaboi apartsua izaten. Arropak lehortzeko zintzilikatu egiten zituzten; kanpotarrek, berriz, belarretan lagatzen zituztela dio.

11. Labesuan egindako ogia eta sagar eta patata erreak

- **Erref:** AZP-077/014
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:22:49. **Bukatu:** 00:24:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

<p>Labesuan aste guztirako ogia egiten zuten. Ogia egiteaz gain, sagarrak eta patatak kazola batean jarri eta labeaz sartzen zituzten brasatan egin zitezten. Jaki horiek "oparia" zirela dio Juanitak.</p>

12. Txapa fabrikara lanera

- **Erref:** AZP-077/015
- **Iraupena:** 0:03:01. **Hasi:** 00:24:16. **Bukatu:** 00:27:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Eskola utzi eta txapa fabrikara hasi zen lanean. Egur lantegi horretan zer lan egiten zuen azaltzen du.

13. Donostiara neskame

- **Erref:** AZP-077/016
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:27:17. **Bukatu:** 00:28:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Donostiara neskame joan zen. Sukaldeko lanetan eta garbiketetan aritzen zen Gurutze Gorriak Ondarretan zuen egoitzan. Etxetik kanpora joaten zen lehenengo aldia zuen, eta orduko oroitzapenak kontatzen ditu.

14. Zumaiako herriko hondartzeko oroitzapenak

- **Erref:** AZP-077/017
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 00:28:02. **Bukatu:** 00:29:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Hondartza

Laburpena:

Umetan Zumaiako herriko hondartzara joaten zireneko oroitzapenak kontatzen ditu. Bainujantziak zintzilik egoten ziren nahi zuenak alokatzeko. Bainua hartzeko soka batekin jaitsi behar izaten omen zen uretara. Juanitak ez zuen bainujantzirik eta arropekin bainatzen zirela dio.

15. Gurutze Gorrian neskame

- **Erref:** AZP-077/018
- **Iraupena:** 0:02:43. **Hasi:** 00:29:36. **Bukatu:** 00:32:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Uda sasoian joan zen neskame Donostiara. Gurutze Gorriak Ondarretan zuen egoitzan egon zen neskame. Erlijio kontuak aipatzen ditu.

16. Erlijio kontuak

- **Erref:** AZP-077/019
- **Iraupena:** 0:04:18. **Hasi:** 00:32:19. **Bukatu:** 00:36:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren jarrera

Laburpena:

Umeek igandetan apaizari aurreztutako dirua ematen zioten, eta gero, hark sartzen omen zuen diru hura aurrezki kutxan. Konfesatzera joaten zireneko kontuak aipatzen ditu: esne "tela" harrapatu zuela, amari txokolatea kendu

ziola, sagar-lapurretan ibili zela lagunekin... esaten omen zituen konfesatzerakoan.

17. Festak eta mutilekin dantzak

- **Erref:** AZP-077/020
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:36:37. **Bukatu:** 00:37:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Landetako festetara etxean ezer esan gabe joan zenekoa kontatzen du. Mutilekin dantza egiteagatik etxean errieta jasotzeko beldurra izaten zen.

18. Landetako festak

- **Erref:** AZP-077/022
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:38:02. **Bukatu:** 00:39:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Landeta auzoa nolakoa zen eta hango festak nolakoak izaten ziren azaltzen du. Kaxionaren erromeria gogoratzen du.

19. Trena ezkutuan hartu behar

- **Erref:** AZP-077/023
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:39:29. **Bukatu:** 00:40:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Trenez joan ohi zen igandetan Azkoitira lagunekin. Estaziotik gertu bizi arren, etxean ez zuen ezer esaten. Trenean ezkutuan joaten omen zen.

20. Zinera joateko dirurik ez

- **Erref:** AZP-077/024
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:40:37. **Bukatu:** 00:42:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:

Xoxote eta Oinatz aldera arratsaldetan egiten zituzten mendi bueltak aipatzen ditu. Zuhaitzetatik fruituak harrapatzen zituzten. Jatekorik ez zuten faltarik

izan, baina ez dirurik izaten arropak eta oinetakoak erosteko. Ez zuen zinera joateko dirurik, baina besteei filma nolakoa izan zen galdetzen zien, eta gero, haren ideia eginda, bera ere zinean izan zela esaten omen zuen.

21. Inauterietako zezena

- **Erref:** AZP-077/025
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 00:42:39. **Bukatu:** 00:44:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Inauterietan pilotalekuan izaten ziren zezenak. Zezenak librean ibiltzen ziren. Mozorrotzea debekatua zegoen. Herriko mutil batzuk neskaz janzen ziren, eta udaltzainak atzetik izaten zituztela dio. Juanita eskolatik irten eta gero zezenera joaten zen. Elizkizunak ere izan ohi ziren.

22. Herriko denda eta tabernak

- **Erref:** AZP-077/026
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:44:46. **Bukatu:** 00:46:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

Garai batean herrian zeuden janari-dendak aipatzen ditu. Harategi eta taberna dezente omen zegoen.

23. Aste Santuko kontuak

- **Erref:** AZP-077/027
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:46:18. **Bukatu:** 00:48:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:

Aste Santuan prozesioak izaten ziren. Juanita ez zen prozesioan ibiltzen, baina ikustera atera ohi zen. Bazkal ondorenean, kristoren zazpi hitzak, eta iluntzean, berriz, ordu santua izaten ziren.

24. Herritik kanpora egindako irteerak

- **Erref:** AZP-077/030
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:49:25. **Bukatu:** 00:50:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Hondartza
- Aisia » Oporrak

Laburpena:

Gaztetan aukera gutxi izaten zen herritik irteteko. Juanitak anaia bat Legazpin bizi zuen eta hango festetara joan zenekoa ondo gogoan du. Uda partean, lagunekin Urola trena hartu eta Zumaiara joan ohi zen noizean behin. Lehengo eta oraingo garaiak alderatzen ditu.

25. Arropa garbiketa eta lixiba

- **Erref:** AZP-077/031
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 00:50:36. **Bukatu:** 00:51:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

Laburpena:

Arropak eskuz nola garbitzen ziren azaltzen du. Amu baserrian sutarako hautsarekin lixiba nola egiten zuten gogoratzen du.

26. Arropa konponketa

- **Erref:** AZP-077/033
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 00:52:39. **Bukatu:** 00:53:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Emakumeak arropa konponketan aritzen ziren. Lanerako arropak, eskolako galtzerdiak... konpontzen zituzten.

27. Txapa fabrika eta altzarigintza

- **Erref:** AZP-077/034
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:53:21. **Bukatu:** 00:55:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

Txapa fabrikan emakumeak aritzen ziren lanean gehien bat. Makinetan, ordea, gizonezkoa jarduten zuten. Emakumeek lan arinagoa egin ohi zuten. Garai bateko altzarigintza nolakoa zen azaltzen du. Altzariak kanpora eramateko trenaz baliatzen ziren.

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com